

Sygn. akt VI GC 17/15 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Nyga

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w J.

przeciwko: A. B.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanej A. B. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w J. kwotę 1 175,80 euro (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt pięć euro osiemdziesiąt euro centów) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 3 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty;
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 717 zł (siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt: VI GC 17/15/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 kwietnia 2014 roku, powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą J. wniosła o zasądzenie od pozwanej A. B. kwoty 1 175,80 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wykonała na rzecz pozwanej usługę przewozu towaru (po sprostowaniu) za co wystawiła fakturę VAT. Wyjaśniła, że w dniu 15 lutego 2013 r. pozwana wystawiła notę obciążeniową względem powódki na kwotę 10 000,00 zł. Przedmiotowa nota została uznana przez powódkę, skutkiem czego pozwana dokonała kompensaty. W wyniku dokonanej kompensaty pierwotne obciążenie pozwanej zostało zmniejszone do kwoty 1 175,80 euro. Powódka wskazała, że pozwana nie uregulowała pozostałej kwoty podejmując próby uchylecia się od płatności przez bezpodstawne obciążanie powódki dalszymi notami, których powódka nigdy nie uznała. Powódka wezwała pozwaną do uregulowania należności. Pozwana nie zapłaciła.

W dniu 20 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział VI Gospodarczy wydał w sprawie VI GNc 1027/14 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W przepisany terminie pozwana A. B. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana w pierwszej kolejności podniosła zarzut przedawnienia roszczenia objętego powództwem. Wskazała, że roszczenia wynikające z umowy przewozu oraz umowy spedycji podlegają rocznemu okresowi przedawnienia. Pozwana podniosła również, że powódka nie wywiązała ze wszystkich istotnych warunków zawartej pomiędzy stronami umowy, od których uzależniona była zapłata za wykonaną usługę. Pozwana wskazała, że powódka nie dostarczyła pozwanej wydruku termografu. Zatem w ocenie pozwanej roszczenie powódki jest przedwczesne. Pozwana podniosła również, że roszczenie powódki jest niezasadne albowiem było przedmiotem kompensaty z należnościami przysługującymi pozwanej od strony powodowej.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 29 stycznia 2013 r. powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą J. zawarła z pozwaną A. B. umowę przewozu towaru (nr (...)) w postaci pomidorów o łącznej wadze 22,00 tony. Strony przyjęły, że pierwszy załadunek towaru odbędzie się w dniu 30 stycznia 2013 r. o godz. 08:00 w M. O., V. C. F. – we W., drugi załadunek o godz. 13:00 – 14:00 w AZ. (...). (...) VIA G. B. 111, (...) we W. natomiast rozładunek miał się odbyć w dniu 2 lutego 2013 r. o godz. 12:00 w (...) Sp. Sp.k w L. – w Polsce. Strony ustaliły fracht netto na kwotę 2 900,00 euro. Strony ponadto przyjęły formę zapłaty przelewem, tj. w terminie 50 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Strony w uwagach dodatkowych przyjęły, że temperatura powinna oscylować między +8 C a +12 C. Usługa przewozowa została wykonana przez firmę (...). Usługa przewozu została wykonana prawidłowo i bez zastrzeżeń. Powódka za wykonaną usługę wystawiła w dniu 21 lutego 2013 r. na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 3 567,00 euro.

dowód : zlecenie (k.18), CMR (19-22), dokument transportowy (k.23), faktura (k.17). zeznania świadka A. G. (k.90-60), zeznania strony powodowej w osobie prezesa zarządu M. S. (k.93-95), zeznania pozwanej A. B. (k.95-97).

W dniu 15 lutego 2013 r. pozwana wystawiła notę obciążeniową względem powódki na kwotę 10 000,00 zł z powodu bezprawnej próby porozumienia się z klientem. Nota obciążeniowa nr (...) została przez powódkę zaakceptowana skutkiem czego pozwana oświadczeniem z dnia 5 kwietnia 2013 r. dokonała kompensaty z fakturą VAT nr (...) - umarzając ją do kwoty 4 839,43 zł. W dniu 25 lutego 2013 r. pozwana wystawiła notę obciążeniową względem powódki na kwotę 26 014,64 zł z powodu szkody powstałej w innym transporcie zepsucie się ładunku pomidorów. Nota obciążeniowa nr (...) nie została przez powódkę zaakceptowana. Powódka pismami z dnia 26 marca 2013 r., 3 lipca 2013 r., 22 lipca 2013 r. oraz 23 sierpnia 2013 r. kwestionowała wystawioną notę i odmawiała jej przyjęcia, żądając jednocześnie zapłaty za FV. Pismem z dnia 9 kwietnia 2013 r. pozwana została wezwana do uregulowania należności.

dowód : nota obciążeniowa (k.24) z oświadczeniem (k.25), nota (k.26) z oświadczeniem (k.27), odpowiedzi powoda (k.28,31), z dowodem nadania (k.29,32) i odbioru (k.30, 33), pismo powoda (k.36) z dowodem nadania (k.37), wezwanie do zapłaty (k.38), zeznania świadka A. G. (k.90-60), zeznania strony powodowej w osobie prezesa zarządu M. S. (k.93-95), zeznania świadka M. Z. (k.134-136).

Powódka jako dowód w sprawie przedstawiła decyzję (...) S.A. z dnia 21 marca 2013 r. wraz z wnioskami, w której wskazano, że opóźnienie terminu dostawy (na podstawie której pozwana wystawiła Nota obciążeniowa nr (...)) nie było przyczyną powstania zmian fitopatologicznych w przewożonych pomidorach. Ponadto wskazano, że stwierdzono wady ładunku – pomidory dotknięte były chorobą R. R..

dowód : decyzja (...) (k.78-79).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja pomimo iż pochodziła z różnych źródeł przedstawiała spójny obraz przebiegu wydarzeń, który był prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Sąd poczynił również ustalenia faktycznie w oparciu o zeznania świadków: A. G. (k.90-60), M. Z. (k.134-136) oraz zeznania strony powodowej w osobie prezesa zarządu M. S. (k.93-95) uznając je w całości za wiarygodne. W ocenie Sądu zeznaniom ww. świadków jak i strony powodowej należało dać wiarę, jako że w sposób spójny przedstawiały one okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą J. przeciwko A. B. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona powodowa oparła powództwo na roszczeniu wynikającym z twierdzenia o zawartej ze stroną pozwaną umowy międzynarodowego przewozu towaru.

Wskazać należy, że przedmiotem sporu jest niezapłacona przez pozwaną faktura VAT, tj. co do kwoty 1 175,80 euro (po dokonanej kompensacie przez pozwaną) wystawiona przez powódkę za wykonane zlecenie transportowe, zgodnie z którym powódka zobowiązała się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa do odbioru oraz dostarczenia za wynagrodzeniem towaru.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż z analizy całego materiału dowodowego wynika, że strony łączyła umowa przewozu, a nie jak twierdzi strona pozwana umowa spedycji. Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 65 §2 k. c. stanowiącym, iż w umowach należy badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Należy wskazać, że istotą bowiem umowy spedycji nie jest wykonanie przewozu a jedynie jego organizacja, w tym wysłanie, odbiór przesyłki, wykonanie innych czynności związanych z przewozem. Są to zatem usługi, które mają charakter fachowej pomocy w obsłudze przewozu towarowego (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 1973 r., I CR 566/70, OSNC 1971/9/157). Natomiast w przedmiotowej sprawie z istoty zlecenia przesłanego przez pozwaną wynika wyłącznie zlecenie do wykonania przewozu towarów w konkretnej dacie i w wyznaczonych miejscach. Nadto zakres obowiązków powierzonych powódce nie obejmował innych dodatkowych czynności, wykraczających poza przewóz towarów sensu stricto, które dałoby się zaliczyć do kategorii usług spedycyjnych. Ponadto jeżeli przyjmuje się ofertę, w której mowa jest tylko o przewozie rzeczy, a żadne czynności konkludentne nie wskazują na istnienie dodatkowych postanowień umownych obejmujących usługi związane z przewozem, to umowa zawarta przez przyjęcie oferty jest strictly umową przewozu, a nie umową spedycji (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 października 2004 r., I CK 199/04, Lex nr 146332). Powyższego nie zmienia wynikający z treści listu przewozowego CMR fakt rzeczywistego wykonania przewozu przez inną firmę transportową. Trzeba bowiem pamiętać, że przewoźnik nie musi osobiście wykonać przewozu. Może powierzyć go w całości lub w części innemu przewoźnikowi (art. 3 Konwencji CMR). Jego czynności faktyczne zbliżone są wówczas do czynności spedytora jednak nie powodują zmiany stosunku zobowiązaniowego łączącego strony. Wskazać należy, iż również zastosowaniu Konwencji nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że w treści listu przewozowego pominięto przewoźnika, który zobowiązał się do przewozu (przyjmując zlecenie transportowe) choć faktycznie go nie wykonał. Podnieść również należy, iż strona działa jako przewoźnik a nie jako spedytor, jeżeli w momencie zawierania umowy wyraźnie nie zastrzegła swojemu kontrahentowi, że występuje jako spedytor, gdy zlecenie obejmuje przewiezienie towaru a nie zawarcie umowy z innym podmiotem (tak: wyrok H. van B. te A. z 8.11.1989r. oraz T. de C. de L. z 27.06.1985 r., (...) z 1985 r. s. 572). W niniejszej sprawie powódka takiego zastrzeżenia nie zgłosiła. Na uwagę zasługuje także fakt, że warunki zlecenia wyraźnie mówią o zapłacie wynagrodzenia w formie frachtu, które to określenie powszechnie odnosi się do wynagrodzenia przewoźnika. Jednocześnie brak jest w zleceniu jakichkolwiek zapisów świadczących o wynagrodzeniu za realizację rzekomych czynności spedycyjnych. Zatem w kontekście powyższego oraz z uwagi na całokształt warunków zlecenia wskazać należy, iż powódka była odpowiedzialna za terminowość i prawidłowość wykonania przewozu, tak jak przewoźnik.

Zatem mając na uwadze, iż miejsce załadunku towaru i miejsce dostawy znajdowały się w dwóch różnych krajach (Włochy – Polska), do umowy tej stosuje się przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r.

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) i Protokół podpisania z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. 1962 Nr 49, poz. 238), dalej zwaną (...), niniejszą Konwencję stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. W przedmiotowej sprawie jak już wspomniano, miejsce przyjęcia towaru znajdowało się na terytorium W., natomiast miejsce przewidziane dla jej dostawy znajdowało się na terytorium Polski. Sygnatariuszem Konwencji jest zarówno Rzeczpospolita Polska jak i W., co uzasadnia zastosowanie postanowień Konwencji do przewozu realizowanego przez powódkę.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia wskazać należy, że w tym zakresie znajdują również zastosowanie przepisy Konwencji CMR, z uwagi na okoliczność, iż miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy znajdowały się w dwóch różnych krajach (Włochy i Polska) i oba z tych krajów są krajami umawiającymi się w rozumieniu w/w Konwencji. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że termin przedawnienia powinien być liczony zgodnie z art. 32 ust. 1 i 32 ust. 1 pkt c) Konwencji. Art. 32 ust. przedmiotowej konwencji stanowi, że roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Zgodnie natomiast z art. 32 ust. 1 pkt c) przedawnienie biegnie począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. Z kolei w rozdziale III Konwencji zatytułowanym zawarcie i wykonanie umowy przewozu, art. 4 stanowi, że dowodem zawarcia umowy przewozu jest list przewozowy. W przedmiotowej sprawie za datę zawarcia umowy przewozu należało przyjąć datę 29 stycznia 2013 r. tj. datę zlecenia. Jest to zatem termin jednego roku, liczony począwszy od trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. W przedmiotowej sprawie zatem termin przedawnienia upłynąłby w dniu 29 kwietnia 2014 r., jednakże pozew został wniesiony przed upływem terminu przedawnienia, tj. w dniu 22 kwietnia 2014 r. Zatem zarzut pozwanej w tym zakresie w żaden sposób nie mógł się ostać.

Pozwana podniosła również, że powódka nie wywiązała ze wszystkich istotnych warunków zawartej pomiędzy stronami umowy, od których uzależniona była zapłata za wykonaną usługę. Pozwana wskazała, że powódka nie dostarczyła pozwanej wydruku termografu. Sąd nie podziela zarzutu pozwanej. Należy zauważyć, że pozwana na żadnym etapie nie kwestionowała prawidłowości wykonania usługi przewozu wynikającej z umowy zlecenia nr (...). Co więcej pozwana A. B. również zeznając na rozprawie w dniu 2 czerwca 2015 r. przyznała, że „ten konkretny transport został wykonany zgodnie z umową”. Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (wyrok SN z dnia 19 listopada 1997 r. I PKN 375/97). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r. I CKU 45/96). Zatem wobec faktu, że pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń należy wskazać, że pozwana nie sprostała dyspozycji art. 6 k.c.

W ocenie Sądu również zarzut pozwanej (dot. przedwczesnego wytoczenia powództwa przez powódkę) w żaden sposób nie mógł się ostać. Należy zauważyć, że przedstawiona przez powódkę faktura VAT była w pełni wymagalna w dacie wytoczenia powództwa (powódka za wykonaną usługę wystawiła w dniu 21 lutego 2013 r. na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 3 567,00 euro natomiast termin zapłaty został ustalony na dzień 2 kwietnia 2013 r.) Co więcej ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w ocenie Sądu nie wynika aby strony ustaliły inny termin zapłaty. Zatem pozwany w zakresie obowiązku zapłaty należności pozostaje w zwłoce kilkanaście miesięcy. Sąd tym samym nie podziela twierdzeń pozwanego jakoby nie dał swoim zachowaniem powodowi podstaw do wytoczenia sprawy.

Należy również wskazać, że o wymagalności roszczenia świadczy również podnoszony w pozwie fakt potrącenia przez pozwaną części należności powódki notą obciążeniową nr (...) oświadczeniem z dnia 5 kwietnia 2013 r. Zgodnie

z art. 498 k.c. potrącone mogą zostać wierzytelności wymagalne. Jak wynika z dokumentów dołączonych do akt postępowanie w zakresie szkody w ładunku pomidorów jest przedmiotem postępowania przed Sądem Rejonowym w Rybniku. Wykazywana jest szkoda jej wysokość i związek przyczynowy. Roszczenie w tym zakresie nie jest zatem wymagalne, a w razie uwzględnienia tej szkody w tamtym postępowaniu, istnieje możliwość rozliczenia tej kwoty z innymi płatnościami pomiędzy stronami.

W przedmiotowej sprawie wierzytelność, którą potrąciła pozwana nie spełniała przesłanki wzajemności wierzytelności. Istota potrącenia polega na dokonaniu kompensacji, w sytuacji gdy dwie osoby są wzajemnie w stosunku do siebie dłużnikami i wierzycielami (por. brzmienie art. 498 § 1 in principio k.c.). By mogło dojść do kompensaty, istnieć muszą więc dwie wierzytelności, dalej owe wierzytelności przysługiwać muszą dwom różnym osobom, w końcu każda z tych osób musi być jednocześnie wierzycielem i dłużnikiem w stosunku do siebie. Jak się podkreśla – nie ma znaczenia, kiedy dochodzi do powstania wzajemności wierzytelności. Natomiast istotnym jest, by istniała ona w chwili dokonywania kompensacji (K. Zagrobelny (w:) Kodeks..., s. 893; K. Zawada (w:) Kodeks..., s. 110).

Podkreślić należy, że pozwana nie wykazała, aby przysługiwała jej wobec powódki jakakolwiek wymagalna wierzytelność.

Biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał dochodzone przez powódkę roszczenie za zasadne i w związku z tym w punkcie 1 wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 175,80 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 3 maja 2013 r. do dnia zapłaty.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na łączną kwotę kosztów postępowania złożyły się kwoty 100,00 złotych tytułem opłaty od pozwu, 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 600,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §6 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r. ze zm.), co daje łączną kwotę 717,00 zł.

SSR Jolanta Brzęk